

Витяг
з протоколу № 9
засідання кафедри іноземних мов
від 30.03.2026 р.

Присутні: завідувач кафедри доц. Птушка А.С., проф. Саєнко Н.В., доценти: Скрипник Н.С., Борзенко О.П., Агібалова Т.М., Приходько С.О.; старші викладачі: Чевичелова О.О., Шамрай О.В., Воробйова С.В., Іванова І.Л., Носирєва О.В., Мельник С.С.; викладачі: Миргород В.О., Лук'яненко Н.М.; провідний фахівець Авдєєнко Ю.І., лаборант Чевичелова А.О.

На засідання кафедри було запрошені старости кожної групи МЛ та всі НПП, які викладають на освітній програмі.

Студентка групи МЛ-11-25: Говоруха Тетяна

Студентка групи МЛ-21-24: Олійник Діана

Студентка групи МЛ-31-23: Гетьман Діана

Рецензенти: Жанна Богдан, доктор психологічних наук, завідувачка кафедри психології і соціології Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця; Михайло Созикін, комерційний директор ТОВ «ХАРЗБУТ»; Марина Медвідь, кандидат філологічних наук, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Здобувач: Аліна Чевичелова, група МЛ-41-22

**Обговорення освітньої програми В 11.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)».
Аналіз досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Зміни в
ОП 2026 року. Розгляд висновків ЕГ та ГЕР за акредитацією 2025 року та
урахування їх рекомендацій**

У межах чергового засідання кафедри було здійснено ґрунтовний огляд освітньо-професійної програми, під час якого гарант програми, група забезпечення, стейкхолдери та здобувачі ретельно проаналізували її зміст, актуальність та відповідність сучасним освітнім і професійним викликам.

У ході обговорення особливу увагу приділено результатам аналізу аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, що дало змогу адаптувати кращі практики підготовки фахівців у сфері прикладної лінгвістики.

СЛУХАЛИ: гаранта ОП доц. Птушку А.С. та доц. кафедри іноземних мов Приходько С.О. щодо досвіду вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Доц. Птушка А.С.: у межах модернізації освітньої програми (ОП) «Філологія (Прикладна лінгвістика)» 2026 року було проведено ретельний аналіз досвіду провідних вітчизняних ЗВО у поєднанні з імплементацією рекомендацій Галузевої експертної ради (ГЕР) та Експертної групи (ЕГ).

На виконання зауважень експертів щодо необхідності повнішої реалізації літературознавчих результатів навчання було враховано досвід Національного університету «Острозька академія» (<https://www.oa.edu.ua/ua/departments/filologist/>). Зокрема, під час моніторингу було детально проаналізовано освітню програму «Філологія.

Комп'ютерна лінгвістика»

(https://www.oa.edu.ua/ua/osvita/ects/info_prog/bachelor/linguistics/b11_kompiuterna_lin

[hivistyka/](#)) та змінено назву й зміст з ОК 10 «Напрями і стилі світової літератури» на ОК 11 «Світова література й основи літературознавства та фольклору». Це дозволило досягти більш комплексного охоплення вивчення не лише художніх напрямів і стилів, а й основ літературознавчого аналізу та фольклору.

Крім того, з метою посилення дослідницької складової, що було відзначено експертами у якості пріоритету, за прикладом Державного університету «Житомирська політехніка» (<https://ztu.edu.ua/>), проаналізувавши програму «Філологія (Прикладна лінгвістика)» (<https://vstup.ztu.edu.ua/bakalavr/035-filologiya/>), до навчального плану було включено написання курсової роботи та виділено дисципліну «Основи наукових досліджень та академічне письмо» (ОК 24) в окремий компонент.

Особливу увагу на основі моніторингу освітньої програми «Філологія (Прикладна лінгвістика)» (https://lntu.edu.ua/sites/default/files/2025-10/%D0%9E%D0%9F%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_25_26_compressed.pdf) у Луцькому національному технічному університеті (https://lntu.edu.ua/uk/studentu-0/navchannya/osvitniy-programi?field_fakultet_op_target_id=All&field_kafedra_op_target_id=All&field_osvitni_y_stupin_op_target_id=2106&field_rik_op_target_id=All&field_spetsialnist_op_target_id=All&field_osvitnya_prohrama_op_target_id=2220) було приділено професійно-орієнтованим дисциплінам. З метою врахування рекомендацій ГЕР щодо точнішого відображення змісту професійної підготовки було введено дисципліну «Лексикологія», що корелюється з навчальним планом ЛНТУ.

Узагальнюючи результати аналізу досвіду вітчизняних закладів вищої освіти та рекомендацій експертного середовища, слід зазначити, що освітньо-професійна програма «Філологія (Прикладна лінгвістика)» була цілеспрямовано вдосконалена в частині літературознавчої, дослідницької та професійно-орієнтованої підготовки. Упроваджені зміни забезпечують більш повну реалізацію програмних результатів навчання, посилення науково-дослідницької складової та узгодження змісту освітніх компонентів із сучасними вимогами підготовки фахівців у галузі прикладної лінгвістики.

Доц. Приходько С.О.: Окремим етапом вдосконалення освітньої програми (ОП) став аналіз досвіду провідних європейських університетів щодо підготовки фахівців у галузі перекладацьких технологій.

Зокрема, було вивчено досвід Варшавського університету (Uniwersytet Warszawski) (<https://ils.uw.edu.pl/>), а саме діяльність Інституту прикладної лінгвістики. Під час аналізу було детально опрацьовано навчальні плани за напрямом «Прикладна лінгвістика» (<https://ils.uw.edu.pl/stacjonarne/program-studiow/>). Встановлено, що цифрові технології у роботі перекладача («Komputer w pracy tłumacza», «Przekład z zastosowaniem narzędzi CAT») є обов'язковими компонентами підготовки, які безпосередньо інтегрують у себе методику роботи з нейронними мережами та постредагуванням текстів. В ОП 2026 це відображено в ОК 19 «Системи автоматизованого та машинного перекладу» та в ОК 21 «Постредагування та оцінювання якості систем машинного перекладу».

Також під час моніторингу було враховано передовий досвід Технічного університету Дортмунда (TU Dortmund) (

[de-teaser](https://angewandte.kuwi.tu-dortmund.de/storages/angewandte-kuwi/w/PO_2022/Modulhandbuch-2022-BA-SpraWi-Komp-3.pdf)), де було детально опрацьовано навчально-методичний комплекс за спеціалізацією «Прикладна лінгвістика» (Angewandte Sprachwissenschaften) (https://angewandte.kuwi.tu-dortmund.de/storages/angewandte-kuwi/w/PO_2022/Modulhandbuch-2022-BA-SpraWi-Komp-3.pdf). У результаті аналізу встановлено, що навички роботи з автоматизованими текстами, їх критичної корекції, а також компетентності зі створення текстів («Textproduzieren») і контрастивної лінгвістики («Kontrastiven Linguistik») інтегровані безпосередньо у практичні модулі. Це свідчить про орієнтацію освітніх програм на формування комплексних мовно-аналітичних і текстотворчих умінь, що поєднують використання сучасних технологій із глибоким розумінням міжмовних відмінностей і принципів побудови тексту.

Зазначені підходи узгоджуються з освітньо-професійною програмою «Філологія (Прикладна лінгвістика)», що реалізується, зокрема через такі освітні компоненти, як «Основи прикладної лінгвістики», «Стилістика та синтаксичні засоби мови», «Основи наукових досліджень та академічне письмо», що забезпечують формування навичок текстотворення, а також «Теорія і практика перекладу», «Системи автоматизованого та машинного перекладу» й «Постредагування та оцінювання якості систем машинного перекладу», у межах яких розвиваються вміння роботи з автоматизованими текстами та їх критичного аналізу. Компетентності у сфері контрастивної лінгвістики формуються також під час вивчення практичних курсів іноземних мов і перекладу, що передбачають зіставлення мовних систем і міжкультурних особливостей.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна констатувати, що освітньо-професійна програма «Філологія (Прикладна лінгвістика)» відповідає сучасним європейським тенденціям підготовки фахівців у галузі перекладацьких технологій. Вона забезпечує інтеграцію цифрових інструментів, текстотворчих практик і міжмовного аналізу в освітній процес, що сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифровізації перекладацької діяльності.

Окремо розглянуто висновки експертної групи та галузевої експертної ради, сформульовані під час акредитації. Надані рекомендації було не лише проаналізовано, а й імплементовано в оновлену редакцію ОП 2026 року (проект).

СЛУХАЛИ: Богдан Жанна, яка внесла пропозиції, щодо проведення аналізу чинної ОПП; надано рекомендації щодо актуалізації навчального плану, перерозподілу навчальних годин і кредитів, впровадження нових дисциплін та уточнення назв існуючих дисциплін.

СЛУХАЛИ: Созикіна Михайла, який запропонував виділити окремі літературознавчі та лінгвістичні компоненти; впровадити нові дисципліни для ІТ- та філологічної складових.

СЛУХАЛИ: Зенякіна Олексія з приводу рекомендації щодо актуалізації змісту дисциплін для професійної релевантності, включаючи галузевий фокус та цифрові компетентності; видалити ОК, які не сприяють розвитку ключових фахових компетентностей.

СЛУХАЛИ: Олійник Діана, яка запропонувала уточнити логіку викладання дисциплін.

СЛУХАЛИ: Говоруху Тетяну, яка підтримала комплексний підхід до навчального плану.

Таким чином, було проведено комплексну актуалізацію навчального плану та проєкту ОП 2026 року. Основною метою змін було забезпечення відповідності освітньої програми стандартам бакалаврського рівня та реалізації всіх навчальних результатів, зокрема літературознавчих, фольклористичних, галузевих та ІТ-компетентностей.

Нижче подано основні зміни:

- 1) ОК 02 Особливості професійного спілкування країн світу – змінена назва на Особливості професійного спілкування в міжнародному контексті з метою точнішого відображення змісту дисципліни;
- 2) ОК 06 Вступ до мовознавства – перенесена в перший семестр, щоб підкреслити логічну структуру ОП;
- 3) ОК 08 Комп'ютерна графіка – видалена з навчального плану, оскільки її зміст не відповідає профілю підготовки прикладного лінгвіста та вона не сприяє розвитку ключових фахових компетентностей;
- 4) введена дисципліна ОК 08 «Лексикологія» для посилення мовної та лінгвістичної підготовки;
- 5) ОК 09 Системи управління базами даних змінена на ОК 09 Основи алгоритмізації та комп'ютерної лінгвістики, у зв'язку з актуалізацією освітньої програми за спеціальністю «Філологія (Прикладна лінгвістика)». Нова дисципліна більш релевантна для підготовки студентів у сфері прикладної лінгвістики та цифрових технологій і забезпечує формування професійних компетентностей у роботі з мовними даними;
- 6) введена нова дисципліна ОК 10 Основи германської філології з метою забезпечення базової лінгвістичної та культурологічної підготовки студентів у сфері германських мов. Вона підкреслює формування фундаментальних і фахових компетентностей, сприяючи посиленню філологічної складової освітньої програми;
- 7) ОК 11 Світова література та основи літературознавства і фольклору, була ОК 10 Напрями і стилі світової літератури. Змінена назва та зміст дисципліни з метою: повної реалізації літературознавчих та фольклористичних результатів навчання, що рекомендовані ГЕР та Експертною групою; більш комплексного охоплення не лише художніх напрямів і стилів, а й основ літературознавчого аналізу та фольклору; забезпечення логічної підготовки студентів до подальших лінгвістичних, перекладацьких та культурологічних дисциплін;
- 8) ОК 13 Стилістика та синтаксичні засоби мови – додана, як окрема дисципліна з метою чіткого розмежування літературознавчого та лінгвістичного (стилістичного) компонентів підготовки, відповідно до рекомендацій ГЕР та Експертної групи.
- 9) ОК 14 Цифрові інструменти в лінгвістиці – нова введена дисципліна, з метою підсилення ІТ-складової освітньої програми відповідно до рекомендацій ГЕР та Експертної групи;
- 10) ОК 19 Системи автоматизованого та машинного перекладу – змінена назва з метою уточнення її змісту та приведення у відповідність до рекомендацій ГЕР;
- 11) ОК 21 Постредагування та оцінювання якості систем машинного перекладу – введена нова дисципліна за рекомендацією ГЕР та Експертної групи;

- 12) ОК 24 Основи наукових досліджень та академічне письмо – додана нова дисципліна, виконання рекомендацій GER та Експертної групи щодо введення окремого освітнього компонента для забезпечення дослідницької підготовки;
- 13) ОК 25 Термінознавство та переклад у транспортно-дорожній галузі додана нова дисципліна з метою посилення галузевого фокусу освітньої програми, відповідно до рекомендацій GER та Експертної групи;
- 14) ОК 26 Навчальна практика, була ОК 20, перенесена у 4 семестр та оновлена з урахуванням рекомендацій GER та Експертної групи;
- 15) ОК 20 повністю видалена з навчального плану за рекомендацією GER та Експертної групи;
- 16) по всьому навчальному плану проведено перерозподіл навчальних годин і кредитів, а також уточнено форми підсумкового контролю (залік або екзамен) для забезпечення логічності структури ОП, відповідності змісту дисциплін і реалізації всіх навчальних результатів.

Таким чином, усі зміни внесено відповідно до рекомендацій GER та Експертної групи, зокрема:

- забезпечено реалізацію літературознавчих та фольклористичних результатів навчання;
- підсилено ІТ-складову освітньої програми та впроваджено дисципліни з комп'ютерної і корпусної лінгвістики, а також посилено філологічну складову;
- уточнено назви освітніх компонентів з метою забезпечення логічності структури та відповідності їх змісту;
- введено окремий освітній компонент для формування дослідницьких компетентностей та виконання курсових робіт;
- посилено галузевий фокус підготовки через введення дисципліни «Термінознавство та переклад у транспортно-дорожній галузі»;
- забезпечено логічну послідовність викладання педагогічних дисциплін та проходження практик.

Також, окремим етапом моніторингу став ґрунтовний порівняльний аналіз структури підсумкової атестації та особливостей розподілу кредитів ЄКТС у провідних закладах вищої освіти України.

Під час дослідження було детально опрацьовано інформацію, представлену на сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-proh-nd/035-10-b-p/>), зокрема освітню програму «Класична філологія та англійська мова» (<https://drive.google.com/file/d/1bdBIAUazn5AmojCMcNUctVUn8niLZRNq/view>). У результаті встановлено, що на підсумкові іспити в межах цієї програми кредити ЄКТС не виділяються.

Аналогічна ситуація спостерігається і в освітній програмі «Прикладна (комп'ютерна) лінгвістика та англійська мова», (https://drive.google.com/file/d/1qR-CBI0qBx96Djo63EMnJ_S6Ni507TG3/view), де підсумкова атестація також зазначена без виділення відповідних кредитів ЄКТС.

Також було досліджено досвід Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (<https://kubg.edu.ua/>) та опрацьовано освітньо-професійну програму «Мова і література (англійська)» (https://drive.google.com/file/d/1LQKyN6jB_2YaeeGHjEVIFIOIpRydS1dZ/view).

Додатково проведено аналіз Хмельницького національного університету (<https://khmnu.edu.ua/>) та вивчено зміст освітньо-професійної програми «Філологія. Польська мова і література, друга мова – англійська, переклад» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/op/b/b11-fsml-2025.pdf>).

Окрім цього, було вивчено досвід Луцького національного технічного університету (<https://lntu.edu.ua/uk/studentu-0/navchannya/osvitniy-programi>), де під час моніторингу освітньо-професійної програми «Філологія (Прикладна лінгвістика)» (https://lntu.edu.ua/sites/default/files/2025-05/%D0%9E%D0%9F_035_%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%9F%D0%9B_24.pdf).

Встановлено, що у зазначених освітніх програмах також не передбачено виокремлення кредитів ЄКТС на атестаційний екзамен у переліку ОК.

Важливим також став досвід Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://karazin.ua/osvita/osvtn-programee/backallavrat/>). Аналіз освітньо-професійної програми «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова»

- https://karazin.ua/storage/documents/1573_UYSTnxGNMzowIkhdeR5mmJPhQ.pdf, ОП «Німецька мова та література і переклад та англійська мова» (https://karazin.ua/storage/documents/1566_uHxYn4W4xS1lp0t7cYAwjntac.pdf) та ОП «Французька мова та література і переклад та англійська мова» (https://karazin.ua/storage/documents/1564_XNxzSRnWAgnyhySm5JCb2RvVc.pdf), де висвітлено аналогічний підхід до формування атестаційного екзамену без виділення додаткових кредитів ЄКТС.

У межах моніторингу також було опрацьовано матеріали Державного університету «Житомирська політехніка» (<https://ztu.edu.ua/>), проаналізувавши програму «Філологія (Прикладна лінгвістика)» ([file:///C:/Users/Nastya/Downloads/b11_bakalavr_opp_2025%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Nastya/Downloads/b11_bakalavr_opp_2025%20(3).pdf)), та досвід Національного університету «Острозька академія» (<https://www.oa.edu.ua/ua/departments/filologist/>). Зокрема, детально проаналізовано освітню програму «Філологія. Комп'ютерна лінгвістика» (https://www.oa.edu.ua/ua/osvita/ects/info_prog/bachelor/linguistics/b11_kompiuterna_linhvistyka/), що засвідчило, що структура підсумкової атестації в цих закладах також не передбачає виділення окремих кредитів ЄКТС, що дозволяє говорити про поширену практику невиділення окремих кредитів ЄКТС на атестаційний екзамен.

Отже, проведений системний аналіз зазначених освітніх програм дозволив дійти висновку, що відповідно до чинного стандарту вищої освіти за спеціальністю «Філологія» та практик провідних закладів вищої освіти України, виокремлення окремих кредитів ЄКТС на атестаційний екзамен не є обов'язковою вимогою. Зокрема, у стандарті вищої освіти не встановлено імперативної норми щодо необхідності нарахування кредитів ЄКТС за підсумкову атестацію у формі екзамену.

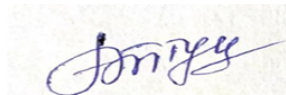
Аналіз ОП провідних університетів засвідчив, що підсумкова атестація здебільшого реалізується без виділення додаткових кредитів ЄКТС, що можна розглядати як усталену освітню практику та один із підходів до оптимізації навчального навантаження здобувачів.

З урахуванням виявленого досвіду, під час оновлення освітньої програми на 2026 рік було прийнято рішення не виокремлювати окремі кредити ЄКТС на атестаційний екзамен, визначивши його як форму підсумкового контролю. Такий підхід узгоджується з чинними нормативними вимогами та сучасними практиками організації підготовки фахівців у галузі філології.

Висновки експертної групи та галузевої експертної ради, а також оновлена редакція освітньої програми 2026 року (проєкт) та таблиця обговорення ОП додаються до протоколу засідання.

УХВАЛИЛИ: Прийняти до уваги оновлену редакцію освітньої програми В 11.10 «Філологія (Прикладна лінгвістика)» 2026 року (проєкт); врахувати та схвалити внесені зміни до структури та змісту освітньої програми; прийняти до відома та урахувати досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Завідувачка кафедри

Птушка А.С.

Провідний фахівець

— —
(підпис)

— Авдеєнко Ю.І. —
(ПБ)